

HŐSEINK ÉS NAGYJAINK IRÁNTI KEGYELETET ÁPOLÓ TÁRSADALMI, KATONAI, GAZDASÁGI TURÁN LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Váci-utca 34. félemelet.
Telefon: 46-14.

Megjelenik havonta.
Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. MAGYARÁDI BOROSS LAJOS

Előfizetési díj egy évre: ... 150 kor.
tagoknak és katonáknak: ... 80 kor.
• Egyes szám ára: 5 korona.

Márczius szellője — Márczius vihára.

Márczius szellője!

A tavasz első ebredő lehellete vagy: életet keltesz, életet fakasztasz, megtermékenyíted a halott galyakat, felforralod a lecsendesült vért.

Márczius szellője!

Kinyitod és életre hívod a vágyat, delejes szépségeddel, előszólítod a szenvedélyt, mert te vagy az élet, megújulás, aki kibontottad egykor a magyar szabadság zászlóját is és dédelgetted mint szerelmes a szerelmesét.

Márczius szellője! Megtermékenyítetted a magyar dicsőséget és szerelmekből új élet fakadt: a magyar haza! a magyar szabadság!

Márczius szellője! Boldogság, béke sarjadt szerelmes öleléseid nyomán mindenütt: topolyafás tanyák, fehérítő házikók, jólét, gondtalanság, boldogság, megelégedés. Dalra tanítottad a magyar anyát, játékra, munkára a magyar gyermeket. És a tavaszi napsugárban előzönlötted a magyar földet: paloták emelkedtek, vígam füttyölt a gép, sikongott-kattogott, zakatolt a szerszám s megsokasodott a nép és megnemesedett.

Azóta, márciusi szellő, szomorú napok következtek.

Feldúlták házaikat, széttörték szentségeinket, összetiportak és meggyaláztak itt mindent, ami valaha csak kedves volt előtted, *élet volt nekünk!* Felnégyelték szerelmesedet: a hazát, láncba venték gyermekedét: a magyar szabadságot. Az anyák ajkán elmúlt a dal, a gyermek kezéből kiesett a játék, a topolyafás tanyákat felverte a gyom, az elhagyottság kihalt, a jólét, megelégedés és boldogságra itt már senki sem emlékezik. Nem sipol az ezerkarú gép, megszűnt a kalapács zaja, a nép apadt, fogy — és pusztulóban.

Márczius szellője! Kiivel akarsz itt enyelegni, ha idevet az első tavaszi nap?

Márczius szellője! Ne készülj ide, szeretkezésre, pásztorórákra — nincs itt már szenvedély. Ne jöjj örjítő bajadér ruhában, meg nem örvendeztesz vele senkit. Ahol halál — ott nincsen érzélem, csak érzés és ez a *fájdalom!* A lelkekben sem foghatnak meg egyéb. Csak düh, kétségbeesés vagy vágyakozás — árgalmatlan bosszúállás után!

Maradj el, márciusi szellő, és ne jöjj, — a szenvedések földjén fészket nem ver öröme, gyönyör!

Vagy — ha eltalálnál jönni mégis, jelenj meg úgy, mint

Isten ostroma, mit századok dühé után kidob megsebzett méhéből a föld.

Jöjj úgy, mint istenitélet, égi orkán, félelmet hozzon örvényed, szávad. Legyen gyilkos a lélegzeted, — az ölelésed: halálos ágy és söpörjön el maga előtt mindent, ami csak útjába áll.

Márczius szellője, vihar legyél! Születésedtől csattogjon az ég, harsogd, bömböld túl üvöltésed. hozzon halált a tombolásod és ontsa mindenütt maga körül, amíg egy meggyalázott rög itt boszulatlan hever. Fakassz életet a halálból, az életből kivácsolj halált, imába fogják foglalni neved, zsoltárba menyörgésedet...

Magyar dicsőség két ikerfia, magyar szabadság szimbólumai: márczius szellője, márczius vihára! ezekkel a gondolatokkal foglalkozik egy megalázott nemzet közelgésetek előtt.

Arcunkon még borzong a tél kietlensége, reszket a hideg, szívünkben még borong a csüggedés, kétség, gyötrelme, de megvillan emléketek is, mint a csodamedv, ami a haldokló szemét még egyszer megvillantja. Az utolsó életöszton lehet ez, a halál előtt, — de lehet a feltámadás, lehet az új erő, ami a nirvána széléről az életbe visszavezet.

Jöjjetek hát! Napsugárban vagy napfény nélkül, csak kétsétek ki a magyar dicsőséget, ha megszültétek! Tépjétek ki, mint vihar dobja és ássa fel a fát...

Föld békességére, Isten dicsőségére léssen!

Márczius szellője!

Te vagy a merő kívánság, remény, az öröm, megújulás! A szívekből kikergeted a kételkedést és a lelkekbe új hitet öntsz.

Uj erőt!

Kinyitod a vágyat, életre hívod a szenvedélyt, mint kibontottad egykor a magyar szabadság zászlóját és dédelgetted, mint szerelmes a szerelmesét.

Megtermékenyítetted a magyar dicsőséget, mert boldogság, béke sarjad szerelmes öleléseid nyomán mindenütt.

Jövel márczius szellője, boldogságot, békét hozol nyomokban mindenütt: topolyafás tanyát, fehérítő házikót, boldogságot, megelégedést. Tavaszi napsugároddal előzönlöd a magyar földet: paloták emelkednek, kattogni fog a gép, a szerszám s a nép megsokasodik, megnemesedik...

Ha magad jössz, márciusi szellő, akkor is — jövel!

Kelemen Andor

Árpád fejedelem képe . . .

A „Honszeretet“ sokszorosítottja Feszty Árpád nagy festményét.

A „Honszeretet“: szegényes, összerongyolt nemzeti életünknek felemelésére, gazdagítására, megtermékenyítésére jelentős kezdeményezést valósít meg. Az elhomályosult lelkű, elhomályosult szemű, a dicstelen pusztulás örvényében fuldokló magyarnak, hogy lásson, most oltártűzet gyújt, hogy az örvényből kiemelkedhessen, most büvös mentőkötelet fon és nyújt az ősi hagyományok szent imádásának felidézésével, a régés Árpád fejedelem szent emlékezetének megörökítésével.

A „Honszeretet“ költöket, tudósokat, művészeket fog megszólaltatni, nemes, szent alkotó munkába állítani, hogy a szerencsétlen magyar nemzet, a tudatlanná aljasult, minden ravasznak játékszerévé hitványult magyar faj ihletettjeinek lánglelkű vezérlésével a felejtett múlt, ősi hagyományok, erkölcsök, nemzeti nagyság és dicsőség szent ösvényeit, a honalapító Árpádok diadalmas útját ujhódó erővel, céltudatossággal ismét megtalálja, kövesse. A „Honszeretet“ ezen nemzetmentő, fajiségunkat harcba szólító kezdeményezése a szent ősapá, Árpád fejedelem nevével, csodalényével kapcsolatban, mintegy a magyar végzet megnyilvánulásául és útmutatásául, (hogy ebben a jelben győzhettünk), egyik legkiválóbb, legmagyarabb, életében és halála után tragikus sorsú festőművészeinknek, a nemes Feszty Árpádnak nevéhez, tehetségéhez, alkotásához fűződik.

Feszty Árpád özvegye, született Jókay Róza nagyasszony, ugyanis, ki maga a dicsőbb magyar multat ragyogja felénk, a „Honszeretet“ elnökségének férje, az „olyan igazán, tisztán, minden hibájában és minden erényében forrón magyar“ Feszty Árpád festőművésznék hagyatékából felajánlotta annak egyik

utolsó, gyönyörű, légmegkapóbb mesteri alkotását. Ezideig kiállítva sem volt s az isteni lánglélek felségességével éppen a honszerző Árpád fejedelmet ábrázolja ez a kép. Valóságos megnyilatkozásként hat a nézőre. Fejedelmibb, szebb, kifejezőbb és borongós, dicsőséges magyar multunkat, sorsunkat inkább tükröző képet még talán nem is festettek, mint amilyen Feszty: „Árpád fejedelem“-je.

„Egyedül dombon áll fehér lovon (ó, de milyen ragyogó fehér királyi ló ez, az iramszarvas csontból készült ősi kantár, zablya ágbogas szarvkoronájával), lenéz (a fajt jellemző méltóságos bölcs józanság és rettenthetlen ari bátorság szinte világít és sugározza a parancsoló kódolatot fekete körszakállas, komoly szép arcáról) a nagy előtte elterülő síkság felé, megette viharos felhők, előtte mintegy szimbolumként (a magyar Isten buzdító igéretjéül) kiderült ég. Háttérben porban (fergetegben) elveszve (inkább talán elmerülve?) messze rohanó paripák (kifejezik a harcos magyar sorsot).“ A nemes magyar nagyasszony, Feszty-né-Jókay Róza leveléből azt is megtudjuk, hogy férje (ó, micsoda mélységes magyar lélek volt ez a Feszty Árpád!) sokszorosítás számára tervezte és festette ezt az igéző erejű képet. Mindenféle drágább és egészen olcsó kiadásban, igen olcsókban gondolta, hogy „minden paraszt“ megvehesse magának; mint ahogy a búcsún, vásáron megszokták vásárolni a Kossuth, Petőfi, Ferencz József stb. képeit.

A halott művész, ki a gyallai kiskriptában a halottakra is ránehezülő cseh levegő alatt nem nyughatik, lélkének itt maradt ragyogó darabjával, ihletésszerű alkotásával most az eler nyedt nemzet elé lép. A „Honszeretet“, mely méltányos megállapodással tulajdonába vette Feszty hatalmas, gyönyörű képét, a mai időknek, igényeknek megfelelő kiállításban és ara-

BERZEVICZY BÉLA

altábornagy.

1870—1922.

Irta: Olyszói Gabányi János ezredes.

Ismét kiesett egy drágakő a magyar királyi honvédség koronájából, ismét egy újabb megpróbáltatás érte ifjú hadseregünket és magyar hazánkat . . .

Február 17.-ikén este 6 óra 55 perckor örök álmra hajtotta fejét a magyar nemzeti hadsereg volt vezérkari főnöke: berzeviczei és kakashomniczi Berzeviczy Béla altábornagy.

Nagyon régi magyar nemesi családból származott. Már a XIII. században ott látjuk a Felvidéken egyik őst, aki — a hagyomány szerint — Tirolból költözött oda. A kakashomniczi ősi családi kastély sokat tudna regélni a Berzeviczyekről, akikül közül sokan emelkedtek ki az átlagemberek sorából és a hétköznapi életből. Most már nem a mienk Kakashomnicz és a kastély régi sirboltja is annyira tele van, hogyha a most megboldogultat a budapesti központi temetőből elszállítanák, a Bárcazy-család bárcajai kriptájában kellene nyugalomra helyezni, ahol édesanyja nyugszik.

A hazájáért rajongó ember halálát siettetta az a tudat, hogy azok a birtokok, amelyhez a hagyományoknak és a szeretetnek ezer szála fűzték, ellenségeink kezébe került . . .

Még alig mult el ötvenegyedik életéve és már kihullott kezéből a toll és a kard. Messze a regényes Tatra alján az ősi kastélyban született, Kassán végezte a középiskolát és azután a wiener-neustadti katonai akadémiából, mint a legjobb tanuló és mint lovassági hadnagy került ki. Néhány év múlva már vezér-

kari tiszt, majd a hetes közös huszároknál alezredes, utóbb ezredparancsnok. 43 éves korában ezredes. Emelkedése valóban tüneményes, de megérdemelte, mert a jó katonának, a bátor huszárnak és a kiváló vezérkari tisztnak minden tulajdonságát egyesítette magában.

A világháborúban egy ideig kedves ezredének parancsnoka, majd utóbb lovas- és gyalogdandárparancsnok, a háború végén pedig már mint a 70. magyar gyaloghadosztály parancsnoka, a legnagyobb fegyelemben Magyarországra vezetni seregtestét, amelyen a destruktív alknamunka egyáltalában nem látszott meg. A diadalmas ütközetek és csaták egész láncolatát küzdötte végig, kezdve Podolia dombos vidékétől és a Kárpátok vad bérceitől, végezve a Piave torrens ágain.

Harctéri működésének egyik legszebb emlékei közé sorolhatjuk a Gyimes-szoros környékén, a Trotusu-patak völgyében Agasu román helységről 1916 október közepén vívott nagyszerű küzdelmét, ahol maroknyi csapatát, mint dandárparancsnok, személyesen vezette rohamra és nemcsak visszaverte az orosz támadó oláhokat, hanem parancsnokukat, Boján tábornokot el is fogta.

Kiváló bélke és harctéri szolgálatai nagyon gyakran láttak méltó elismerésre. A Lipót-rend kardos és hadidíszütmenyes parancsnoki keresztjétől és a német I. osztályú vaskeresztjéül kezdve úgyszólván minden rendjele és kitüntetése díszítette mellét, melyben forró, sajnós, azonban 1916 ősze óta már beteg szíve dobogott. Mikor betegsége először mutatkozott, kénytelen volt a harctérről hazatérni, de nem lévén nyugodalma, már néhány hónap múlva ismét oda siet, ahol a dicsőség és a halál virágai teremnek. A Karszt szikláin, a Fajti Hrib borzalmas köveivel szemben megvívja debreceni és nagyváradai katonáival

kon utánnomatja, sokszorosítottja Feszty hatásos remekét. E bűvös Árpád-kép a magyar házak fehér falán, az iskolákban, hol újabb hofoglalásra készítik elő a fiatalságot, hivatalokban, egyesületekben, a megszállt területeken (ha beengedik), valamint az amerikai magyarság körében új élet, új győzelmek, a diadalmas feltámadás csiréit ültetgeti szét.

Midőn elismeréssel lecsögezem, hogy a „Honszeretet“ Feszty „Árpád fejedelem“ festményének sokszorosításával, terjesztésével hatásaiban felmérhetetlenül előbbre viszi, úgyszólván: megteremti az országos Árpád-kultuszt, még az éremnek másik oldaláról sem szabad megfélekednem. Elégtételt, örökzöld borostyánt nyújt az élete végén érdemessége, tehetsége, tiszta magyarsága után kellőképp nem méltányolt és pártfogolt igazán nagy művsznek is. Ha most majd tehát Feszty: Árpád fejedelemje szárnyra kél és mindenfelé megtelepszik a bús magyar házakban, fájdalmas magyar lelkekben, a gyallai kiskripta nagy halottja is felérez és ezentúl nyugódtabban, türelmesebben fogja hallgatni a cseh katonáknak az országútszélről feléje hangzó durva lépteit... Hiszen, ha mai korunk gyászos magyarja Árpád fejedelem és hadi népének erényeivel él, példáját követi, mihamar derűsre változik a sötét borulat, hitvány ellenségeink pedig pozdorjává törnek és kisöprődnek, mint a szemét.

Móricz Pál.

Honszeretet fohász:

Magyarok Istene, ős Hadurunk!
Ne hagyj el népedet! Fohászodunk,
Add, hogy hazánk minden területe
És rajta minden ajkú gyermeke
Forradjon egybe mindörökké békeességben
A magyar honszeretet izzó, szent tüzében Amen!

a 10. Isonzo-csatát, melynek végén egy talpalattnyi terület sem került az ellenség birtokába.

A háború után néhány héttig a kassai honvédkerület parancsnoka, azonban látván, hogy a zúllás napról-napra nagyobb lesz, visszavonul a tényleges szolgálattól és csak akkor jelentkezik ismét, midőn hazánk végre lerázta magáról a vörös rongyot. Ekkor egy ideig a kaposvári katogai körlet élére kerül, majd amikor, midőn *bádoki Soós Károly* tábornok, a. m. kir. vezérkar főnöke honvédelmi miniszter lett, ő került a vezérkar főnökének felelősségteljes állásába. Itt minden energiáját a szolgálatnak és forrón szeretett hazája javának szentelte. Szinte legendás teljesítményt végzett. Reggeltől késő estig szakadatlanul dolgozott, hogy elvégezze azt a rendkívül nagy munkát, amelyet a romok eltakarítása és az új épület megalapozása reá hárított. Érdemeinek leírására folyóiratunk keretei szűkek, ezért tehát csak azt említjük meg, hogy *Berzeviczy* valóban az életét adta a m. kir. honvédség felvirágoztatásáért és magyar hazája boldogításáért. Hiszen ő a túlfeszített munka áldozata lett. Szívujja, amelyet 1916-ban szerzett, valamennyire javult, sajnos, azonban a rohamok 1920-ban ismét jelentkeztek. Hiába figyelmeztették orvosai és barátai, hogy ne dolgozzék annyit, kimélje magát, nem hallgatott rájuk. Tudta, hogy most éppen olyan idők vannak, mint a harotéren voltak, tudta, hogy dolgozni kell a győzelemig vagy a — dicsőséges halálig! A sors ez utóbbit tartogatja a derék tábornok számára. Még 1920 májusában altábornaggyá nevezte ki őt kormányzó urunk és ez újabb erőfeszítésre, újabb tevékenységre sarkallta. 1922 január elején már nem bírta tovább a munkát. Felmentését kérte s ezt Magyarország kormányzója — fájó szívvel bár — el is fogadta. Szinte meghatók azok a szavak, amelyekkel elbúcsúzott vezérkarának nagy-

Befelé tekintés.

A keserű megaláztatás idejét éljük. Józan gondolkodás mellett azt kell hinnünk, hogy szenvedéseinket néma önmegtagadásal és a nemzet jövője iránti bizó reménységgel viseljük. Ehhez mindenekelőtt képességeink *elfogulatlan mérlegeléséből* származó *önbizalomra* van szükségünk. Lelkünkbe kell tehát tekintenünk, hogy ezt a nehéz munkát sikeresen elvégezhessük. Azonban mi, még a nagy bőjt idején sem tudunk magunkba szállani. Ehhez nemcsak mély megalázkodás és belátás kell, hanem sorsunk megváltoztatására irányuló elszánt, kitartó *akarata* is. Ellenségeinknek bennünket elszigetelő magatartása hatásában mind jobban érvényesül. Bár anyagi hatalom tekintetében gyengék s tehetetlenek vagyunk, az erkölcsi és szellemi téren azonban cselekvésszabadságunkat teljesen kihasználhatjuk. Ez elsősorban a *történelemre, hőseink és őseink tiszteletére* utalna bennünket. E téren a legszigorubb számadást kellene önlelkünkkel végeznünk, miként azt a németek a középkorban megaláztatásuk évszázadaiba megcselkedték. Vajjon egyforma-e a két nemzetnek kölcsönös helyzete? A helyzete körülbelül egyforma ugyan, csak annak megváltoztatására irányuló törekvéseknek és ezek feltételeinek kell a két nemzet különböző jelleme szerint másoknak lenni. A németeknek akkor évszázadok állottak rendelkezésre, amelyek alatt azok a kötelesség, áldozatkészség, felelősségérzet és a tudatos önfegyelem terén lelküket gyökeresen megváltoztatták. Ez csak a nemzetek teljes kipusztulásával és a rákövetkezőknek ebben a szellemenben való szigorú nevelésével következhetett be. Nekünk nincs annyi időnk a várakozásra. A türelmetlenkedésre ellenségeink kényszerítenek. Az évszázadokig tartó szívós és következetes munkát a minden erejét összeszedő, elszánt, erős akaratnak az

rabcsült főnökétől. Búcsúparancsában biztosan számított arra, hogy *Berzeviczy* „gazdag békebeli és harotéri tapasztalatait más vezetőállásban továbbra is a Haza és a véderő rendelkezésére fogja bocsátani“. Sajnos, nem így történt! Hadurunk búcsúja után már csak szenvedések vártak a kiváló tábornokra. Január vége felé újabb súlyos rohamot kapott. Beszállították *Kuzmík* tanár budapesti klinikájára, ahol állapota valamennyire javult ugyan, ez a javulás azonban csak látszólagos volt. Február 17.-én este egy halk felkiáltással örökre elaludt.

Berzeviczy nagy volt, mint ember, mivel beteg szíve minden szépért, jóért és nemesért dobogott és abban az emberi szeretet legszebb virágai nyíltak. Nagy volt mint katona, mert egyike volt a legkiválóbb vezéreknak és vezérkari tiszteknek. Nagy volt, mint szervező, mert ő rakta le a jövő Magyarország katonai, sőt sok tekintetben egyéb alapjait is. Tudta, érezte ezt hazánk társadalmának minden rétege. Ezren és ezren vettek részt temetésén, mely február 20.-án az Országos Tiszti Kaszinó előcsarnokából történt. Ott volt mindenki. A gyászolók első sorailban megjelent *hadurunk* és *József királyi herceg József Ferenc királyi herceggel* együtt. A főváros díszsírhelyet adományozott az elhunytak, aki ott alussza örök álmát az 1919 június 24.-iki dicsőséges ellenforradalom két áldozata: *Csicsery* és *Mahr* sonhajóhadnagyok közelében.

Áldás és béke a megdicsőültnek. Adja az Isten, hogy a benne rejlő hatalmas energiák halála után is éreztesék áldásos hatásukat és segítsék naggyá, boldoggá tenni sokat sanyargatott, de életerős magyar hazánkat...

Hiszek egy Istenben! Hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök igazságban. Hiszek Magyarország feltámadásában! Amen

élethez való jogát kikényszerítő és tette kész elhatározásával kell pótolnunk. A fojtogatásra csak ez lehet a válaszuk. — Nem kihívólag, de önerőnkbe vetett hitünkől folyó önérvényességgel. Nem kell itt semmit sem kinyilatkoztatnunk, csak a lelkünk felé irányított tekintetünk mellett csendes energiával dolgoznunk kell. Keserőségünket olyan munkába fojtsuk, mely kizáróan jövőnket szolgálja. Fényesen megvilágított erkölcsi háttér mellett vállalkozásunk sikere nem lehet kétséges.

Elalélt magyarom, hívd azért hát életre a lelked mélyén

szunnyadó magas képességeidet, amelyek emberi érzéked súlyát mutatják. Meglásd, ezek mind munkakedvednek, mind pedig a végcélra szolgáló törekvéseidnek óriási lendületet fognak adni. — Eként nemcsak jóval megrövidül az előkészülés ideje, de becsületben fogant munkád érett gyümölcse is mielőbb öledbe hull. . .

Hát még ha egyetértve összetartani is tudnál?! . . Tekints csak befelé és megtalálod magad!

nagymegyeri vitéz Raics Károly.

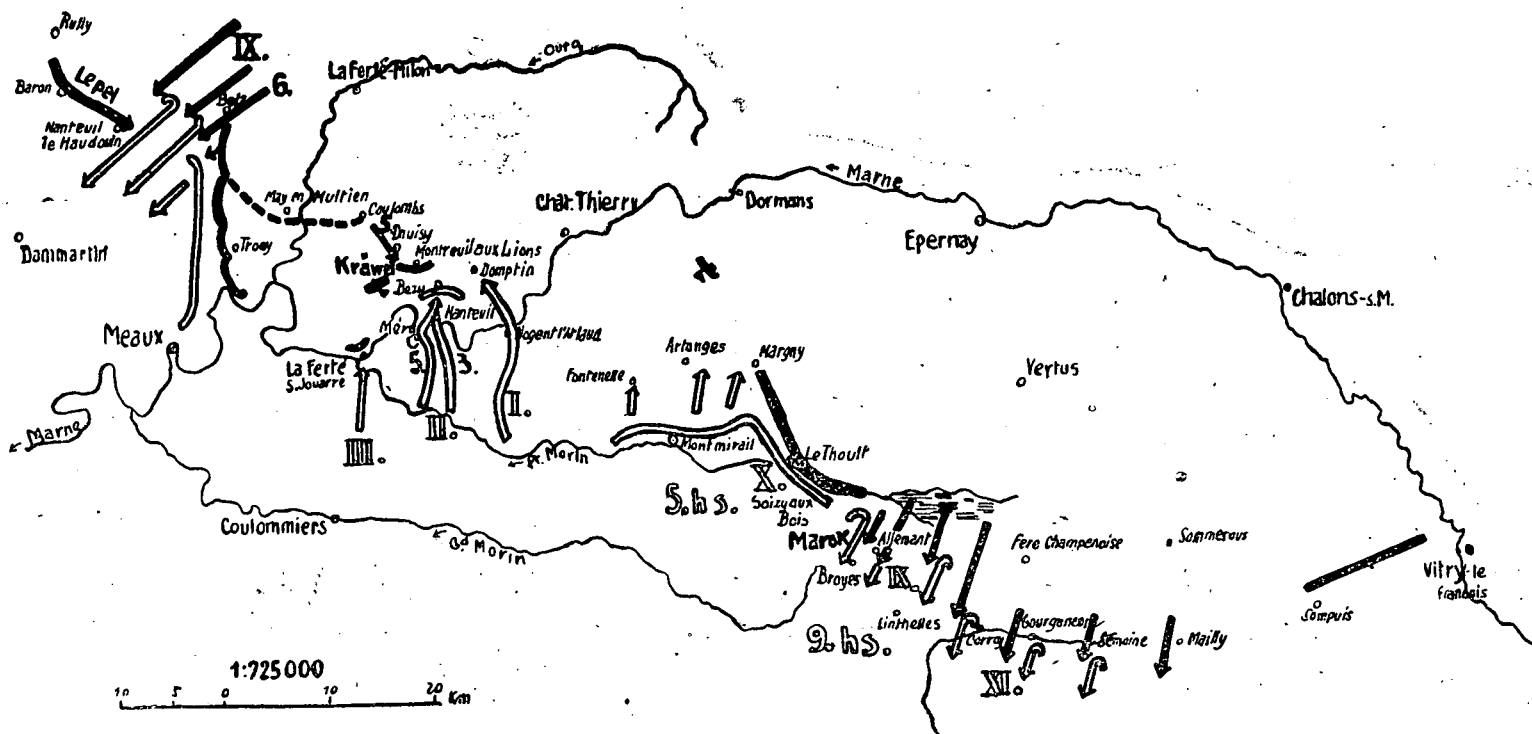
A marnei csata.

1914. augusztus utolsó napjaiban St. Quentin és a Maas melletti Dun között szenvedett vereségek után a francia hadseregek gyors visszavonulásban voltak dél felé. A német hadseregek kíméletlenül nyomukban voltak mindenütt, hogy őket harcra kényszerítsék és a svájci határ felé való elszorítással megsemmisítsék. A német 2. lovas hadtest legelől levő századai már kb. 30 klm.-re voltak a francia fővárostól, melynek lakossága joggal féltetett attól, hogy a németek Páris rövidesen körülzárják s legnehezebb ágyuikkal összelövik.

A francia közhangulat a németek eredményei, úgyszintén a belga és északfrancia erődök csekély ellentálló képessége felett szinte felháborodva, a francia hadvezetőséget szemrehányással

friss és tülerős csapatokkal alkalmas időben és helyen ellentámadásba menjen át. Az ellentámadásra alkalmas iránynak a német hadsereg nyugati oldala kínálkozott.

Szeptember 5-én este a francia haderő összefüggő vonalban nyugati szárnyával a nagy párisi táborvárra, keleti szárnyával pedig Verdun tájékán a Moselre támaszkodott. Ebben a helyzetben Joffre tehát akként okoskodott, hogy a nagyszerű vasuti hálózat kihasználásával sikerüljön fog neki jelentékeny erősítéseket oly helyen összehozni, honnan azokat a németek gyenge pontja, azaz ezek nyugati szárnya ellen alkalmazhatja. Eképpen ő a jobb szárnyáról minden felesleges erőt a balszárnyára tolt, hogy itt tülerőben legyen és a döntő táma-

Helyzet 1914 szept. 9-én.

illette azért, mert nemcsak a németek előnyomulásának nem tudott gátat vetni, hanem Páris az elkerülhetetlen ostrommá szemben sem tudja megvédeni. Azonkívül attól is félték, hogy a francia főerők az alsó Marne-nél való leveretése után a Maas és Mosel záró erődítményeit (Verdun, Toul, Epinal, Belfort) hátulról támadják meg és így módon Franciaország ellentálló ereje összeomlik.

Ebben a helyzetben Franciaországra nézve tehát létkérdés volt, hogy a vezetés Joffre tábornok kezei között összpontosíttassék, kinek ügyességétől a helyzet jobbrafordulását remélték. Ő a francia hadseregeket augusztus 25-től kezdve, annak ellenére, hogy számottevő francia területeket kellett feladnia, gyorsan és zárkóztan azon célból vezette vissza, hogy lehetőleg

dást a németek jobb oldala ellen intézhesse, miközben remélte, hogy Belfort, Epinal, Toul, Verdun eléggé ellentállóképeseek arra, hogy a hadszíntér keleti részén a németek támadását feltartóztassák.

A francia hadvezetőségnek rövid időn belül sikerült két új hadsereget felállítania, jelesen a 6-ot Maunoury tábornok parancsnoksága alatt Páris környékén és a 9-et Foch tábornok alá-Sézanne körül. Így módon a francia arcvonalnak nyugati szárnya különösen erős volt ugyanígy, hogy a német jobb szárnyat túl is szárnyalta.

Joffre tábornoknak szeptember 4-ről 5-re virradó éjjel kiadott támadó parancsa szerint a támadásnak szept. 6-án kellett megtörténnie. E parancs értelmében a 6-ik hadseregnek Meaux-

tól északnyugatra kellett készen állania, hogy Chateau Thierry felé áttörhessen és a német jobb szárnyat megsemmisítse.

Említett támadó parancs természetesen a többi francia hadseregek magatartását is szabályozta. Ennek a parancsnak különösen az a része érdekes, mely a támadó gondolatot a következő szavakban fejezi ki: „A pillanat elérkezett, melyben mindenkinek — kerüljön bármibe, támadnia kell. Inkább meghalunk, hogysen tovább visszamenjünk.“

A német hadvezetőség, mely a harctérről túlságosan messze, Luxemburgban tartózkodott, a támadást szept. 6-án mindentől folytatni akarta. E szellemben szeptember 5-én este kiadott intézkedései közül csak a jobb szárnyon levő 1. és 2. hadsereg magatartására vonatkozó parancsot említtem fel, melynek azonban az időközben megváltozott helyzet következtében már inkább védelmi jellege volt:

„Az 1. és 2. hadsereg Páristól keletre, azzal szemben *állva marad* és minden annak környékén történő ellenséges vállalkozásnak támadólagosan szembe száll. E célból az 1. hadsereg az Oise és Marne között, a 2. hadsereg a Marne és Seine között csoportosul. A 2. lovas hadtest az 1. hadseregnél, az 1. lovas hadtest a 2. hadseregnél.“

Tulajdonképpen tehát csak a 3. hadsereg támadott délnek, míg a 4. és 5. délkeletnek; hogy a 6. és 7. hadseregnek a Moselen való átkezesét megkönnyítse.

Kluck vezérezredes az 1. hadsereg parancsnoka szept. 5-én csak a 4. tart. hadtestet hagyta Párisal szemben a Marne északi partján. Ez a hadtest a Maunoury hadsereg elővédjeire bukkant, melyeket kb. 3 km-re vissza is vetett. — E harcok a francia támadó tervet még jókor leleplezték. Kluck hadserege akkor mintegy 75 km. arckiterjedésben a Marne által elválasztva két csoportban állott. Ily körülmények között Kluck vezérezredes arra a merész elhatározásra jutott, hogy a 2. hadtestet még az 5-ről 6-ra virradó éjjel a Marne északi partjára visszairányítja, hogy a 4. hadtesttel együtt az ellenséget mindaddig lekösse, *míg a többivel is ugyancsak a Marne északi partján működésbe léphet.*

Természetes, hogy ily módon az 1. és 2. hadsereg között nagy hézagnak kellett keletkeznie, melyet a néhány zászlóaljjal és nehéz üteggel megerősített Marwitz lovas hadtestnek kellett kitöltenie.

Maunoury szeptember 6-án délelőtt 2 $\frac{1}{2}$ hadtesttel a IV. tart. hadtestet egészen az Ourcq-ig nyomta vissza, hol azonban a harcban már a 2. hadtest is beleavatkozott s ilyképpen a franciák további előnyomulásának gátat vetett.

A 2. hadsereg jobb szárnyán álló X. hadtest azonban a

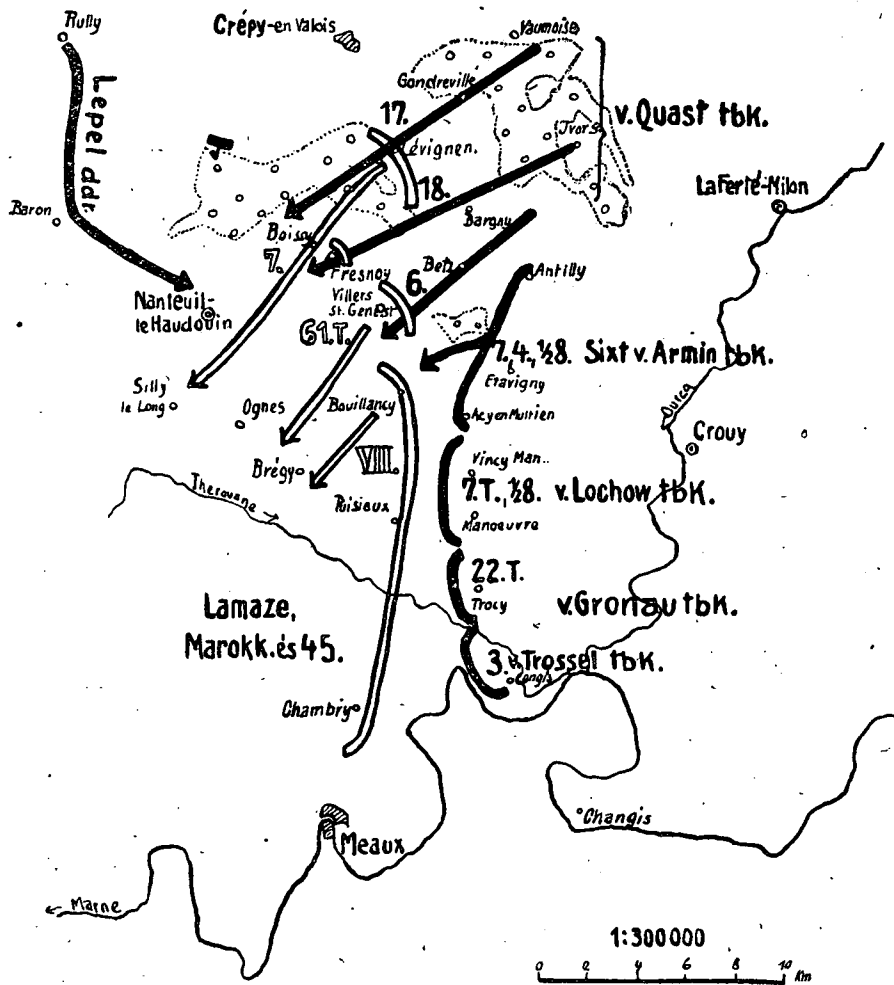
majdnem ötszörös túlerő elől kénytelen volt a Petit Morin felé kitérni, minek következtében az 1. és 2. hadsereg közötti hézag még nagyobb lett. E tatóngó úr leleplezésére a Richthofen lovas hadtest is csatlakozott a Marwitz hadtesthez.

Szeptember 6-a egyébként a németekre nézve kedvezően telt le, amennyiben az arcvonal minden helyén támadva, a franciákat védelemre szorították, sőt helyenként tért is nyertek.

Szeptember 7-én Kluck hadserege Maunoury hadseregével szemben az Ourcq mentén nemcsak sikerrel védekezett, de a német jobb szárny ellen irányuló minden átkaroló kísérletet is megghusított. A helyzet egyébként az egész arcvonalon nem változott. A 4. és 5. hadseregnél szeptember 7-e a 8-ra tervezett általános támadásra való előkészületekkel telt el.

Szeptember 8-án Kluck hadserege a megerősített Maunoury hadsereg elkeseredett támadásaival szemben nemcsak helytáll, hanem a francia hadsereget még átkarolással is fenyegeti, melynek északi szárnya ily módon mind jobban veszélyeztetett helyzetbe

kerül. A két lovas hadtest ellenben kényszerülve volt az angolok elől lassanként a Marne felé kitérni, miáltal a Bülow (2.) hadsereg jobb szárnya igen súlyos helyzetbe került. Itt ugyanis a Franchet d'Esperey és Foch hadseregek 14 kiphent és teljes létszámra emelt hadosztályai, mint hatalmas ék támadtak a mindössze hét gyenge és kimerült német hadosztály ellen, amelyek mellett még lőszerhiányban is szenvedtek. Természetes, hogy e szárny támogatására egyéb erők hiányában az arcvonal más helyéről kellett erőket elvonni, a minek viszont az lett a következtése, hogy a szomszédos 3. hadseregnél (Hausen) is mindinkább nyugat felé kellett terjeszkednie, a miből folyólag ez megkezdett támadását sem folytathatta. A 4. és 5. hadseregek az ellenséggel szemben egyensúlyban maradtak. A német hadvezetőség ugyanis felismerte, hogy a marnei

Az Ourcqmenti csata 1914 szept. 9-én.

csata eddigi lefolyása a német fegyverekre azért nem volt eredményes, mert a jobb szárny gyenge volt és az Páris felől kellően biztosítva volt. Elhatározta tehát, hogy a felső Moselen való átkeles kierőszakolása helyett a 6. és 7. hadseregből Heeringen vezérezredes alatt St. Quentin környékén erős tartalék hadsereget alakít. Ily módon a francia 1. és 2. hadseregek a német nyomás alól felszabadulva, főerejükkel a német 4. és 5. hadsereg ellen fordulhattak s így azok további támadását megakadályozhatták.

Szeptember 9-ike a németek hátrányára a marnei csata döntő napja lett.

Kluck hadserege ugyanis jobb szárnyával a Maunoury hadsereg bal szárnyát visszavetve a franciákat a Marne-től északra keményen szorongatni kezdte. Maunoury megveretését csak a

Párisból autókon küldött s még kellő időben megérkezett erősítések hárihathatták el.

A két német lovas hadtest nem állhatott tovább ellen a Marne mentén az angol hadsereg három és a Franchet d'Esperey két, összesen tehát az ellenség öt hadtestének, miért is azok észak felé visszavonultak. Amikor azonban az entente csapatok a Marne-t több oszlopban átlépték, a német 1. hadsereg háta és a német 2. hadsereg jobb oldala veszélybe került, amennyiben a német arcvonal áttörése és az 1. hadseregnek összeköttetési vonalairól való elszorítása közvetlen küszöbön állott. Ebben a válságos helyzetben Bülow tábornok azt határozta, hogy a 2. hadsereg jobb szárnyával a visszavonulást északkeleti irányban azonnal megkezdi.

A német jobb szárny, továbbá az 1., 2. és 3. hadsereg helyzetét szeptember 9-én délelőtt közvetlenül a visszavonulás előtt nagy vonásokban az itteni két vázlat mutatja.

A német hadvezetőségnek szeptember 10. és 11.-re szóló, a harc félbeszakítására és a német hadsereg visszavonulására vonatkozó további parancsai tehát ebből az elhatározásból s az abból folyó harcászati helyzetből keletkeztek.

Következő számunkban a marnei csata tanulságait és annak a nagyháború menetére való döntő jelentőségét fogjuk megvilágítani.

r. k..

Egy korty a Tisza vizéből.

— Amerikai magyar gyermekeknek. —

Édesanyám, a tanító bácsi
Olyan szépen beszélt egy hazáról.
Azt mondta, hogy te az édsapámmal
Jöttetek a szőke Tisza tájról.

Azt is mondta a teacherünk*) — édes,
Hogy aki a Tisza vizét issza,
Az hiában jön Amerikába,
Mert vágyik a szíve vissza-vissza.

Édesanyám, én oly szomjas vagyok,
Ugy szeretnék egy korty vizet inni.
Egy kortyot a szőke Tisza-vizből,
Hát hogyha az oda tudna vinni?

Szeretnék ott iskolába járni,
Kis tarisznyám nyakamba akasztván...
Mert hát én is magyar gyermek vagyok,
Nékem is van édes magyar hazám.

Tudod-e mit, édesanyám, lelkeim?
Én levelet írok nagymamának...
Hogy küldjön egy korsó Tisza-vizet
A távolban élő unokának.

Azt felviszem magyar iskolánkba.
Sok kis társam a vizet megissza.
És a szívünk szép Magyarországra,
Uj kontriból**) vágyik vissza-vissza.

(Amerika.)

Nagy Ferenc.

Az iskola hazánk integritása szolgálatában.

(M.) A múlt nyáron egy alföldi tanyai iskolában volt dolgom. Vasárnap volt. A község templomától távoleső tanyák népe seregesen kereste fel a tanyai iskolával kapcsolatban lévő kápolnát, melyben a tanító harminiumkíséret mellett vezette az istentiszteletet: a papnélküli misét, melynek minden része kidomborodott a tanító által elmondott imák és a hívőkkel együtt elénekelt mise-énekek által.

A megható ájtatosság végeztével az összesereglett nép előkelőbbjei szokás szerint az iskola előtt gyülekeztek és tanítójuk jelenlétében tárgyalták meg a heti eseményeket, amelyekről vasárnaponként egymástól és főleg tanítójuk és a lapok útján értesültek.

Én is közéjük vegyültem s részt vettem a beszélgetésben, sőt megragadtam az alkalmat, hogy a gyülekezet szóvivője legyek, mert mindig szerettem a néppel, főleg az értelmes parasztgazdákkal hasznos dolgok felől elbeszélgetni.

Beszélgetés közben arról is szó volt, hogy mi lesz a mai nyomasztó viszonyokkal s főleg, hogy mi lesz hazánk megszállott területeivel? Bejenyugszunk-e hazánk területének megcsontításába? avagy fegyverrel kergessük-e ki tolvajmódra befurakodott ellenségeinket? Ez a téma érdekelte leginkább a jelenlévő gazdákat.

Mikor már többen elmondták véleményüket a kérdés felől, az egyik javakorbéli, értelmes arcú gazda így szólt:

— Én pedig azt mondom, hogy hazánk régi, egész területéhez való jussunkat nem engedjük el s azért, ha másként nem lehet, fegyverrel fogjuk azt visszaszerezni. De mivel most még gyengék vagyunk, s mivel a háborúban átélt szenvedéseket mi mindnyájan — kik abban fegyverrel a kezünkben részt vettünk — még érezzük: úgy gondolom, hogy mi már nem vagyunk kaphatók arra, hogy most ismét háborúba menjünk. Ez a feladat a most növekedőben lévő fiatalokra és az iskolába járó tanulóakra vár. Hogy pedig fiaink kedvvel menjenek a háborúba és csakugyan vissza is szerezzék a tőlünk elrabolt területeket, az egészen azoknak az uraknak a dolga és kötelessége, akik vezetnek minket s kiváltképen a tanító uraké, akik gyermekeinket nevelik. Neveljék tehát fiainkat — de azonnal! — arra, hogy ha megjön annak az ideje, készek legyenek fegyvert fogni és szívvel, lélekkel siessenek ellenségeinket kiűzni és országunk régi határait visszállítani! Erre mi is serkenteni fogjuk őket, mert a nagy szégyent, ami rajtunk esett, nem tudjuk elfelejteni.

— Ugy van! Igaza van! — hallatszott sok érces hang a tanyai gazdák tömegéből.

Magam is éreztem, hogy igazuk van a tanyai gazdáknak. A magyar nép belefáradt a háborúba s annak borzalmainaitól irtózik, tehát most azonnal nincs kedve fegyvert fogni. De a nagy szégyent nem hagyja magán száradni s azért kívánja, hogy fiait úgy neveljük, hogy ha megjön az idő, készen találja őket annak az érzete és tudata, amivel a hazának elrabolt ősi területei visszaszerzése tekintetében tartoznak.

Tehát hazánk területi épségének, egészének visszaszerzése az iskolát nem rég elvégzett és a most iskolába járó fiatal nemzedékre vár, s mivel e nemzedéknek erre a célra való nevelése a tanítók feladata, szükséges, hogy az iskola teljesítse kötelességét, még pedig a tanyai gazdák véleménye szerint: *azonnal!*

A világháború nemcsak politikailag és közgazdaságilag, hanem kulturális tekintetben is olyan állapotokat teremtett egész Európában, hogy annak egész nevelés-tanítás rendszere gyöke-

*) Teacher = tanító.

**) Uj kontri = uj haza.

res átalakulásnak néz eléje. Ez elől az iskola nem térhet ki, mert a történelem tanúsága szerint: az iskolának minden időben az uralkodó eszmék szolgálatába kellett szegődnie. Az illető korszak reform-eszméi minden időben magukkal ragadták az iskolát és saját érdekeik szolgálatába kényszerítették azt.

Ha nem akarunk elmaradni és ha nem akarunk a minket körülvevő idegen nemzetek közt elmerülni, nekünk és iskoláinknak is bele kell illeszkednünk a kultúrának keletkezendőben lévő újvilág rendszerébe. Sőt nekünk, rokonfaj nélkül álló, teljesen izolált s erősen megtépzott magyaroknak két kézzel bele kell kapaszkodnunk az új világ uralkodó eszméinek szekerébe, hogy a nagy átalakulásról le ne maradjunk, hanem hogy politikailag, közgazdaságilag és kulturális tekintetben a kialakulandó új világ-nézetnek megfelelőleg konszolidálódjunk.

A kultúrpolitikusok most foglalkoznak a jövő iskolája nevelés-tanítási rendszerének megszervezésével. Mi azonban nem várhatunk, míg a nevelés és tanítás új célja Európaszerte határozott s megállapodott alakot ölt, amelybe mi is majd évek múlva beleilleszkedhetünk. Addig is, míg ennek az ideje megjön, kell, hogy mi jelen szomorú viszonyainkhoz képest iskoláinkat és egész oktatási rendszerünket a jelen viszonyok javításának s orvoslásának a szolgálatába helyezzük.

Hogy mik a mi bajaink, azt jól tudjuk.

A nagyháború és a belső forradalmak által okozott közgazdasági bajok, a még mindig forrongó politikai és társadalmi kilengések és a reánk erőszakolt igazságtalan békekötés égetnek bennünket leginkább. Ezekhez képest tehát közgazdasági bajaink gyógyításának, az eldurvult közszellem megjavításának, a lelkek megnyugtatásának s főképp hazánk területi épsége visszaállításának gondolatával kell minden, hazája sorsát szíven viselő magyarnak s elsősorban kultúrpolitikusainknak és iskoláinknak foglalkozni. Ebben a tekintetben az iskola részletes munkájának megállapítása ugyan kultúrpolitikusaink és pedagógusaink dolga, mégis néhány gondolatot az iskolák jelen sürgős teendőiről felsorolunk.

Első dolga az iskolának a *hazaszeretetre való nevelés*, mert abból sarjadzik ki a többi. Az iskola ragadjon meg minden alkalmat, hogy a tanulók lelkében a haza iránt való szeretetet felébressze, ápolja és fokozza. Iskolái nemzeti ünnepélyek rendezése, hazafias versek, dalok tanítása és főleg a magyar nemzet kimagasló alakjaira vonatkozó és dicsőségét hirdető történeti epizódok megismertetése fogják leginkább előmozdítani az iskolának a hazaszeretet ápolása körüli munkáját.

A második: a *munkára való nevelés*. Ezalatt nemcsak a lecke megtanulását értjük, hanem a tanulóknak olyképpen való foglalkoztatását, hogy azok munkájukban örömet, a munka sikerében pedig anyagi hasznot is lássanak. A szorgalmasan teljesített munka megdicsérése lelki örömet fog szerezni, a munkáért nyert jutalom a munka értékét s hasznát fogja a tanuló tudatába vésni.

Ebben a tekintetben az iskolának nagy segítségére lesznek a falusi iskoláknál az iskolai kertek, faiskolák, méhes, selyemhernyótenyésztés, gazdasági telepek, mezőgazdasági, háziipari készítmények, a városban ezeken kívül a műhelyek, ipartelepek, gyárak stb.

A tanulókat már korán kell serkenteni a vagyonnak munka útján való megszerzéséhez, de annak a megtartásához is.

Az iskola harmadik sürgős feladata a *tanuló szívének, lelkének művelése*.

Értem ezalatt az erkölcsös és vallásos irányú s az emberbaráti szeretetre való nevelést és a jellem fejlesztését. A háború és a kommunizmus sok salakot hagyott hátra az emberek ke-

délyében. A lerakódott salak eltakarítása nehezen fog menni, de menni fog, ha a tanítók a felnőttek oktatása és vezetése körül teljesítik kötelességüket. A kedélyképző nevelésnek minden fokozatú iskolában jó szolgálatára lesznek az iskolai olvasókönyvek erkölcsnemesítő, vallásos és jellemképző olvasmányai. De több gondot kell fordítanunk azokra, mint eddig. Segítségünkre lesznek az ifjusági egyesületek, ifjusági könyvtárak, népkönyvtárak stb.

Az iskola teendője továbbá az ifjuságnak *katonai célú nevelése*. Ebben a tekintetben a testgyakorlat, a testedző játékok, főleg a katonai rendgyakorlatok, fegyvergyakorlatok, a céllovászat, a cserkészlet, az úszás, a vívás lesznek a cél szolgálatára.

A hazáját és embertársát melegen szerető, vallásos, munkás, takarékos, erkölcsös, jellemes, edzett és katonailag kiképzett ifjuság nemcsak hogy befolyással lesz a konszolidált viszonyok megteremtéséhez, de erőssé s gazdaggá teszi hazánkat. S akkor, ha megjön annak az ideje, — ez az új nemzedék hazánk régi határát is vissza fogja állítani.

A fent elsorolt lelki és testi arravalóságok hiányában felnövekedő nemzedékek mellett magyar hazánk s nemzetünk még egy darabig tengődik, erőlködik, bukducsol s végül örök időkre elmerül.

Kell, tehát, hogy a magyar haza minden polgárának szívét egy érzés hassa át s elméjét egy gondolat foglalkoztassa. S ez: a kifosztott, lenézett s megcsönkített haza régi nagyságának-hatalmának, tekintélyének, gazdagságának és ősi területi épségeinek visszaállítása. Ez a vágy, ez a szent eszme hassa át az elméket, szíveket s ne hagyjon nyugtot se szegénynek, se gazdagnak, se öregnek, se ifjúnak, se nőnek, se férfinak!

A haza jobb jövője megalapozásának és elrabolt területei visszaszerzésének vágyát csepegtesse az anya a gyermeke szívébe csecsemő korában altató dalaival, a nagytya unokáinak meséivel, az apa növekedő fiának saját példájával! Ez az eszme égjen és lángoljon a szívekben mindaddig, míg eljön a megváltás és feltámadás ideje s hogyha eljön az az idő, ne találjon bennünket készületlenül.

Ennek az eszmének a szolgálatába kell állítani az iskolát, még pedig: minden fokú s minden fajú iskolát, mert a családi nevelésen kívül minden s minden az iskolától függ! Következésképp: magyar hazánk további fennállása, területének integritása, a nemzet jövője, boldogulása és boldogsága a népet nevelő tanítóink és a nép vezetőit nevelő tanárok kezébe van téve. Ha ők hiven teljesítik kötelességüket, akkor hazánk ősi határai közt s régi dicsőségünkben élni fogunk! De ha nem teljesítik hiven kötelességüket, akkor nemcsak hogy nem szerzzük vissza elrabolt területeinket, hanem hazánk jelen szűk határai is összeomlanak s maguk alá temetik megfogyatkozott nemzetünket!

A nap felé. Ezen a címen jelent meg Horváth Ákos legújabb verses kötet. A költő neve az utolsó évtized olvasóközönsége előtt ismeretes a különféle szépirodalmi és napilapokból. A szerelem szentségének, örökkévalóságának a szószólója. Finom, választékos formákat talál hangjának, mely hol az egészséges emberi szenvedély tüztől izzik, hol meg a spiritisztia elrövelésig szeszélyesedik. Más verseiben a tévedéseire, tragikus sorsára ráeszmélt bánkodó magyar — régi hatalmas magyar urak utóda — beszél. Nagy gyakorlat, előkelő és nemes, tiszta magyar lélekkel, szívvel. A nap felé, Tolpehely stb. című versek (a kötetnek jónéhány verse) megfogja azoknak az olvasóknak a lelkét, akik ismerik a művészet ritka ízét s rabjává lettek ennek a kivételes élvezetnek. A kötet a Táltos bizománya. Ára 60 korona.

Mahács Mátvás „Gyakorlati Gyümölcsstermesztés.“

Néhány szó a gyümölcsstermesztésünkről.

Az utóbbi időben hazánkban nagyobb arányú gyümölcsfa ültetés folyik, úgy, hogy milliókra menő gyümölcsfa-állományunk van már. Az iparos, a tisztviselő, a gazdaközönség kisebb nagyobb területeket ültet be gyümölcsfákkal. Az egyik azért, hogy házi szükségletét gyümölccsel elláthassa, a másik azért is, hogy saját szükségletét meghaladó feleslegét a helyi piacokon értékesítse, míg mások ismét nagyobb tőkét befektetve jövedelemnyerés szempontjából ültetik a gyümölcsfát.

Sok kert- és gyümölcsfa-tulajdonost elkedvelnített már az a tapasztalat, hogy gyümölcsfái zöldelnek, de gyümölcsöt számottevő mennyiségben nem hoznak. Ha tavasszal borítva van is fa virágokkal, ősszel még sincs mit szedni róluk.

Nem győzzük eléggé magasztalni, hogy mennyire zamatos, jó gyümölcsöt terem a mi áldott magyar földünk és mégis, különösen tél közepén, mennyi tengersok pénzt fizetünk a külföld kevésbé ízletes, de szép gyümölcséért. Ennek oka nagyon sokféle. Főként pedig az, hogy gyümölcsöseinket általában nem elég tájékozottsággal telepítettük, meglévő gyümölcsfainkat kellő gondozásba nem részesítjük, azokat az ültetés után többnyire Isten gondjaira bizzuk és csak a szedés idején megyünk a gyümölcsfához, amikor a megérdemelt jutalmat — néhány kukacos alma — alakjában meg is kapjuk.

A természet bizony nehezen adja kincseit. Az embernek nehéz és kitaró munkát kell végeznie, hogy a természettől az anyaföld kincseit, mindennapi kenyerét magának megszerezhesse.

A gyümölcsstermesztés sem abból áll, hogy a fáról leszedjük a mosolygó almát. Hanem miután a fát elültettük, állandó munkával gondoskodni kell arról, hogy a gyümölcsfa életfeltételei ne hiányozzanak — vagyis a fát ápolni és gondozni kell.

Megfelelő ápolás és gondozás mellett gyümölcsfaink nemcsak hogy saját szükségletünket fedeznék, de főlegünket a külföld piacain is jó árban értékesíthetnénk. A gyümölcs bármily tömegben haszonra adható el — ha az minden tekintetben megfelel a piac kívánalmainak. Tehát jobb gyümölcsöt kell termesztünk.

A haszon gyümölcsstermesztés ügyét szolgálja kiváló kertészeti szakemberünknek, Mahács Mátvásnak most megjelent „Gyakorlati Gyümölcsstermesztés“ könyve, amely itthoni és évtizedes külföldi tapasztalatok útján íródott. Beszerezhető: Légrády Testvérek könyvkiadó vállalata, Budapest, V., Vilmos császár út 72.

Árpád kép terjesztése.

A Honszeretet Egyesület sokszorosítottja Feszty Árpádnak „Árpád fehér lovon“ című festményét s színes művészi kivitelben árusíttatni fogja. A sokszorosítást a Magyar Földrajzi Intézet R.-T., vállalta el, a kép 12 színnyomásban lesz előállítva litografikus úton, nagysága 63—67 és 1/2. A kép ára keret nélkül 250 korona lesz s megrendelhető már most a Honszeretettől, Váci-utca 34. szám. Sőt, hogy a példányszámok mennyisége már most meghatározható legyen, ez uton is felhívja az egyesület a hazafias nagyközönséget, különösen felkérjük a katonai alakulatokat, vármegyéket, járásokat, községeket, erkölcsi testületeket, közhivatalokat és családokat, hogy honalapítónk képét szerezzék meg s megrendeléseiket sürgősen jelentsék be az egyesületnél.

„Honszeretet Gazdasági Szövetkezet.“

60/1922, sz.

Meghívás.

A „Honszeretet Gazdasági Szövetkezet“ központi irodájában (Budapest, IV., Váci-utca 34., félemelet) 1922. év április hó 26. napján szerdán délután 5 órai kezdettel tartja évi rendes közgyűlést, melyre a tagokat ezennel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1921. üzleti évről.
2. Felügyelőbizottsági jelentés az 1921. üzleti évről.
3. Mérleg és zárszámadások előterjesztése s a felmentvények megadása.
4. A felügyelőbizottság 1921. évi tiszteletdíjának megállapítása.
5. Alapszabálymódosítás. Az alapszabályok 26. §-ának 1. pontja toldásaként a következő szöveg felvétele javasoltatik: „Az üzletrészek után fizetendő osztalék nem haladhatja felül az üzletész névértékének 5, azaz öt százalékát.“

VAGYON		Mérleg-számla.		TEHER	
			Korona		Korona
Pénztár szla	24123.72	Üzletrésztőke szla	72460.—		
Berend. „	44764.52	Tartalék-alap „	99.09		
Váltó „	20000.—	Hitelezők „			
Adósok „		Varga Mária	K 50000.—		
Honsz. egy. K	11700.—	Szabó Katalin	„ 300.—		
P. M. K. bank „	61590.—	Átmeneti tét. „	91482.48		
M. N. G. bank „	10594.—	Mamusich testv. „	8175.20	149957.68	
Hermes bank „	5280.—	Függő tételek		224004.—	
Europaker. r.-t. „	276314.—	Veszteség-nyereség		7845.47	
	454366.24			454366.24	

Megjegyzés. Hivatkozással a K. T. 243. §-ra. A szövetkezeti tagok száma a zárszámadás idejékor; rendes tagok száma: 436; alapító tagok száma: 10. — Az üzleti év folyamán belépett tagok száma: 35, kilépett tagok száma: 100, befizetett üzletrészek száma: 2426, visszafizetett üzletrészek száma 101. Budapest, 1921. december hó 31-én.

Az Igazgatóság:

Percoczy Jenő aelnök; Sárkány Jenő elnök; Gaál Sándor aelnök.
Hosvay Gusztáv, Varga János, Budaházy Miklós, Dr. Gergely László, Dr. Rugonfalvy Kiss István, Hoffmann Ödön

igazgatósági tagok.

A Felügyelő-bizottság:

Berlányi János elnök; Eglis István, Dr. Fehér Gyula, Kamenszky Gerő felügyelő-bizottsági tagok.

VESZTESÉG. Veszteség-nyereség számla. NYERESÉG.

VESZTESÉG.		Veszteség-nyereség számla.		NYERESÉG.	
	K.		K.		K.
Házbér	11218.—	Bejegyzési díj	23.250.—		
Perköltség előleg	1450.—	Árúelosztó eredmény	10.630.71		
Perköltség általány	30.000.—	Kamat	34.271.66		
Perköltség	37.770.—	Árú	16.396.01		
Tiszteletdíjak	1500.—	Tétényi bérgazdaság	430.59.30		
Átmeneti árúk	213.60				
Adományok	23.057.80				
Költség	49.060.84				
Tszti fizetések	188.073.83				
D. biosok	30.667.06				
Le. ások	134.293.58				
Mérleg (mint tiszta nyereség)	7845.47				
	515.150.68		515.150.68		

Budapest, 1921. december hó 31-én.

Az Igazgatóság.

A Felügyelő-bizottság.

TÁNC BOROSS SÁNDOR VERSESKÖNYVE.

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA, BUDAPEST.

ÁRA 35 KOR.

Finom békebelli papiron nyomva.

HORVÁTH BÁLINT

URI SZABÓ

Budapest, VIII., József-utca 7.

A mi szabónk

Felelős vezető: SZÉKELY A. ANTAL.